Ч. 256. Львів, недїля дня 27. (14.) листопада 1910. Річник XIV.

РУСЛАН

Передплата на »РУСЛАНА« всиноить:
в Австриї:
на [illegible] рік 20 кор.
на [illegible] року 10 кор.
на [illegible] року 5 кор.
на [illegible] 1·70 кор.
За границею:
на цілий рік: з щоденною висилкою 7 долярів, або 12 рублів; з висилкою двічи в тижни 5½ доляра, або 10 рублів; з висилкою що суботи [illegible] доляра, або 9 рублів.
Поодиноке число по 10 сот.

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановых псальмів М. Шашкевича

Телефон Редакциї ч. 1484 — Конто почт. щадницї ч. 98.704.

Виходить у Львові що дня крім недїль і руских сьвят о 5½ год. по полудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« при ул. Оссолїньских ч. 11. партер (фронт від ул. Тихої). Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи зертває ся лише на попереднє застереженє.
Реклямациї неопечатані є вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїні 20 с. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Коли на нас стануть в Римі инакше дивити ся?

(Статя надіслана).

В 245 числї помістило „Дїло“ допись від одного, як каже, з чільних сараєвских Русинів, як також письмо рускої інтелїґенциї Сараєва до Папи Пія X. звернене. Допись, як признає само „Дїло“, є написана в подразненім тонї, але не менше в подразненім тонї є написаний і протест сараєвскої інтелїґенциї до Сьв. Отця Папи Пія X. Поминувши уже се, що протест не відповідає правничим вимогам, ми не будемо сим займати ся, а займемо ся лише тим, чому Рим нам не довіряє, та старає ся нас піддати під юрисдикцию латиньских епископів. За причинами не потребуємо далеко шукати, бо они є наглядні. І так:

1) У нас не було доси нїякої католицкої манїфестациї, котра би доказувала перед сьвітом і перед Римом, що ми єсьмо і хочемо остати католиками; саміж урядові зносини з Римом, які ми удержуємо, можуть бути легко перервані.

2) Коли дневникарство має бути виразом опінїї, то ми мусимо дуже зле представляти ся в очах чужих; бо коли приглянемо ся нашим хотяй і нечисленним часописям, то побачимо от що:

а) „Галичанинъ“, „Прикарпатская Русь“ і т. д. промовляють за православєм і за цареславєм.

б) Коли десь розпічне ся борба проти католицкого духовеньства, то »Дїло« кидає не гірше громами на католицке духовеньство яко на клерикалів, нїж котра небудь з жидівских чи вільнодумних часописий, підчас коли инші на се мовчать.

в) „Громадский Голос“ і „Земля і Воля“ поборюють уже не лише духовеньство, але саму віру, та ще і спорять зі собою, котра з них лучше поборює і духовеньство і віру.

Зпомежи всїх часописий остають отже ті, що стоять отверто на католицкій основі: „Руслан“, „Основа“ і „Нива“. Відшибнувши з того ще „Ниву“, яко становий орґан духовеньства, остане нам „Руслан“ і „Основа“, що розносять католицкі ідеї помежи нарід. Коли однак зважимо, що „Основа“ ледво дихає, то мусимо самі собі представити наш католицизм, яко дуже слабий. Бо у инших народів, як з одної сторони ярко виступає вільнодумство, то з другої сторони виступає з тим більшою силою і католицизм, а у нас того не видно.

А що ще сумнїйше то се, що підчас коли всюди орґанїзують ся віча, щоби запротестувати проти обиди віри і голови Церкви Жидом Натаном, то у нас в тім часї ухвалюють академики вилученє богословского видїлу з унїверситету, усуненє церковних церемонїй з унїверситетских торжеств, утворенє сьвітских катедр фільософії і релїґії і т. ин. Подивляти треба ту згідність дїланя межи польскими, а нашими академиками, коли ходить о шкідні змаганя; що до того, то наші академики є згідні з краківскими. Для протидїланя тим антирелїґійним ухвалам, повинно відбути ся віче академиків католиків, а однак сумнїваю ся, чи оно так скоро здїйснить ся?

Ну і якеж виображенє о нас можуть мати чужі? Якжеж на нас можуть дивити ся в Римі, або і ті Віденцї, що протестують проти обиди віри, та проти обиди Голови Церкви?

Не пишу сего, щоби робити докори кому небудь, але пишу в тій цїли, щоби отворити очи і показати, де є зло, щоби то зло направити. Тому, коли хочемо мати поважанє у чужих, коли хочемо, щоби на нас в Римі дивили ся, як на вірних синів католицкої Церкви і нам довіряли, то мусимо конечно витворити християньско-суспільне сторонництво, в якім би зібрали ся всї верстви населеня і яке би поборювало усї т. зв. вольнодумні та схизматицкі струї і манїфестувало ся на кождім кроцї яко католицке, бо тілько тодї можемо мати око в Римі, а і Рим певно нїчого нам тодї не відмовить. Людий до такого сторонництва найде ся у нас досить, о се не потребуємо побоювати ся.

Чи годить ся дораджувати займати ся спіритистичними досьвідами?

(Дальше).

Другим способом усипляють гіпнотизери медия так, що або приголомшують змисли наглим а при тім сильним ударом о якийсь предмет, або наслїдують повільний монотонний, та притишений голос приміром годинника. Також сніп сьвітла, кинений в очи медиюм, може єго приспати. Вистане також, коли гіпнотизер стане перешивати гіпнотизовану особу своїм різким зором. Часом вистарчає до приспаня даної особи само гладженє рукою по лици, або натисканє вершка голови[1]).

До механїчних способів належать: сильні потрученя тїла, натисканє або масованє очних цебульок по замкнених повіках, як також безпереривне вдивлюванє на конець власного носа, або

56

Вечері над Лєманом.

Написав о. Мариян Моравский, з дозволу видавця переложив о. Іван Плавюк.

(Дальше).

Сьвященик. Се є доперва одна сторона; я ще собі позволю звернути увагу вашу на другу сторону, то є на то, що дїє ся протягом істориї з тими Церквами, що відкинувши примат і єдність церковної єрархії, приспособили ся, як говорив п. Hainberg, до мирного пожитя з державами. О протестантизмі говорили ми вже вчера; а тепер погляньмо на історию східних Церков: в міру, як відривають ся від єдности з Римом, впадають они в невільничу залежність від сьвітских володарів, затрачуючи всяку духовну свободу, всяку могучість, що на нїй могли би оперти ся душі до них належні. Як коли появить ся у них сила, духова відпорність, то лиш, як сказав я, індивідуальна, проминаюча, а нїколи Церкви яко такі не опирають ся перед навалою держави. І по правдї, инакше не може бути. Лиш католицкість Церкви, здїйснена у вселеньскій духовній єрархії, може ставити Церкву понад насилє держави. В однім і другім краю єї переслїдують, старають ся її здавити, перемінити, але она є і поза тими краями, она там відчуває свою солїдарність з католицким сьвітом, відчуває, що є підчиненим найвисшої Голови; може терпіти але переобразити ся під силою сили не може. Але коли части Церкви, положені в границях ріжних царств, стоять осібно, віддїляють ся від єдности церковної єрархії, вже через то само ті части стають ся церквами народними, державними і не можуть не підчиняти ся під ярмо найвисших властий, що в тих краях панують. Бо з природи річи випливає, що так мусить дїяти ся — і фактично так завсїгди було.

По схизмі, доки ще триває візантийске царство, окружене нїмбом первісної величини, доти і візантийска церква заховує позір вселеньскости на сходї, але остає цїлковитим невільником цїсарів. Цїсарі рішаючи о вірі, о лїтурґії, о канонах, після вподоби зміняють патриярхів, найвисшими достойниками іменують: любимцїв сьвятокрадників, неуків, двірских евнухів, єретиків. Володарство півмісяця над сьв. Софією є ще в порівнаню до того, що було передше, добродїйством Провидїня для східної Церкви, бо бодай Турок, не розуміючи церковних справ, не мішає ся до них, а противно, збільшає ще власть патриярха, скидаючи на него ще сьвітскі справи християн. Але і то ярмо, хотяй менше досадне, є не менше для східної Церкви упідляючим. Сьвятокрадство стає ся з конечности річи нормою єрархії: патриярх приневолений окупити ся у Турка, послїдовно епископи приневолені купувати сьвяченя від патриярха, сьвященники від епископів, бо гроші не беруть ся з нїчого. А прецїнь сьвятокрадство прокляв Апостол, осуджуть так східні, як і західні канони і уневажняє церковні уряди.

Що більше — розважте то панове — полїтична єдність Оттоманьскої держави стає ся услівєм якої такої єдности східної Церкви. Споглядаємо нинї на сю цїкаву, з точки церковних засад неможливу, але в тих условинах дуже природну появу, що в міру, як Оттоманьска держава слабне, а від неї відлучують ся одна по другій поодинокі християньскі провінциї: Греция, Румунїя, Сербія, Болгария; кожда з них незадовго відчуває, що нема доброї підстави належати до царгородскої Церкви і, не оглядаючи ся на єї гнїв і клятву, відлучує ся і творить самостійну церкву. То само далеко скорше зробила Москва, як лиш іменно відчула свою державну силу, а упадок Царгорода. А кожда така национальна Церква є знов віддана на ласку і неласку цїсаря, князя, чи господаря того краю, в якім она знаходить ся. Приміром в Москві, Ізидора, вертаючого з флорентийского Собора, Василь VI каже епископам викляти — епископи єго виклинають, і лиш утеча охоронює єго від костира.

Наслїдник Василя, Іван III. довідавши ся про занятє Царгорода, вже навіть сам обрядово іменує митрополитів, між ними також молодого дворянина, Данила, що похвалив єго біґамію, рівночасно князї инших руских країв хочуть відорвати свої церкви від московскої метрополії — і без тїни опору ті церкви відривають ся і творять нові метрополії.

(Дальше буде).

на палець приложений до носа, чи який инший предмет.

До фізичних способів належать нещастя, електрика і електротерапічна купіль. Маджіорані відновляючи давні поміченя Єзуїта Гельля і Месмера, вправляв в гіпнотичний стан многі особи, коли зближало ся до них, навіть в браку їх сьвідомости, нещастє[2]). Електрична купіль має місце тоді, коли сильне електричне сьвітло зверне ся на особи, котрі хоче ся загіпнотизувати.

До середників трійливих вкінци належать: будьто самовсобні, що лагодять болї, як: етер, хльороформ, морфіна; будьто упоюючі субстанциї, алькоголь і опіюм[3]).

Автор „Potęgi spirytyzmu“ радить уживати кристалїчного зеркала доктора Брейда (Breid) (стор. 96).

Кромі вичислених є еще один спосіб, котрий називає ся суґґестиєю. Полягає він на підсуненю якійсь особі чи то якоїсь гадки, чи бажаня, чи то вкінци якогось підприємства, котрого дотична особа не була би нїколи підняла ся сама зі себе. З підмогою підданя чи то мисли, чи бажаня, чи підприємства, викликує ся у даної особи уявні образи (phantasma), які можуть так вплинути на волю сего, у кого повстали, що він не може оперти ся тому, до чого они єго тягнуть. Суґґестионована особа буде виконувати всьо, що їй піддасть суґґестионуючий без нїякої сьвідомости і без власної волї як в часї тривавя сну, як і прямо по тім, коли сонність проминула, чого би не виконала нїколи в тверезім станї.

Суґґестию може викликати або хтось з вні, або сама якась особа може щось вмовити в себе так, що здає ся їй, що оно так є і так мусить бути, а не инакше. Сей послїдний рід суґґестиї називає ся автосуґґестиєю, підчас коли тамта суґґестия називає ся внїшною. Автосуґґестию можна викликати сьвідомо і добровільно, але звичайно буває она випливом делїричної хороби або трясачки, або також ілюзий і галюцинаций уступаючих скорше чи поволїйше. Стан гіпнози, викликаний внїшною суґґестиєю, звичайно не уступає так довго, як довго єго не усуне сей, що єго спровадив.

Гіпнотичний стан, котрого причиною є внїшна суґґестия, викликують будьто якісь слова, будьто якісь жести чи инші змислові знаки, які справляють в мязах певні модифікациї. Ті внїшні знаки заступає в автосуґґестиї уява.

Наслїдки, які виходять із гіпнотизованя, є прямо страшні, без огляду на се, якого способу ужиє ся до гіпнози: чи то одного із способів поданих Шамбардом, чи суґґестиї. Всї они викликують мертвосон (letargia) і паралїж (catalepsis). Називаємо стан викликаний гіпнозою мертвосном тому, бо такий нещасливий є подібний зовсїм до мертвого.

(Дальше буде).

---

[1]) Ipnotismo e Spiritismo стор. 53.
[2]) Тамже стор. 54.
[3]) Тамже стор. 55.

Державна Рада.

У виводї про буджет на 1911. р. мінїстер скарбу др. Білїньский пояснював поодинокі числа буджету, котрий виказує 2.818,197.000 К в розходах, а 2.818,507.000 К в доходах, отже надвишка виносить 311.000. Видатки зросли отже о 37,894.000 а доходи о 97,766.000, однак в тих числах находять ся переходові позициї. На сей рік дає правительство на зелїзничі вклади 116,200.000, на будову пристани в Триєстї 2,792.000, на уморенє спільного довгу 25,884.000.

В буджетї повело ся привернути рівновагу тим способом, бо усталено буджет так, щоби вистарчили засоби, якими орудує держава. Тимто багато домагань не можна було сповнити, а сему вдоволить ся тоді, коли відкриє ся нові жерела доходів.

Видатки значно зросли в останних лїтах. Давнїйше зріст сей виносив 30—40 мілїонів, тепер видатки зросли вдвоє. Доходи з податків є добрі, лише податок від пива не дає висших доходів задля зменшеня споживи і тому прелїміновано в сїй рубрицї о мілїон менше.

Відтак обговорював спосіб покритя збільшених видатків. З угорским правительством повело ся дійти до порозуміня що до підвишки цїн тютюну і циґарів, та папіросів. В першім часї спаде троха споживa, але правительство сподїває ся 10 мілїонів із збільшеного доходу, з чого около 2 мілїони дістануть трафіканти яко провізию.

Надвишка 311.000 призначена на пособлюванє в справі опіки для помешкань. Заводовцї запевняють, що тут розходить ся о поруку для відповідного капіталу будівельного. Можна осягнути на будову 3,200.000 К, в річних ратах по 200.000. На р. 1912. буде та позиция виносити мілїон К, в 1913. р. мілїон 300.000 К, в 1914. р. $1\frac{1}{2}$ міл., в 1915—1918 по 2·5 міл., в 1919—20 р. по 3·5 міл. в 1921 р. 4 міл. К.

Відтак обговорював мінїстер проєктовані грошеві операциї і грошевий торг і вказує на се, що надвишкою не можна так дуже чванити ся і тому мінїстер не може зречи ся реформи податкової, щоби державі обезпечити певні доходи.

Приступлено відтак до дневного порядку а іменно до розправи над звітом комісиї для дорожнї в справі роздаваня прилюдних робіт і утвореня фондів опіки над мешканями.

Пос. Ґлєкль (соц.) присьвятив посмертний спомин ґр. Толстому а відтак доказував, що рільництво не може заспокоїти потреб населеня. Дорожня збільшила ся неприродно односторонною хлїборобскою полїтикою торговою, високими цлами, картелями і впливами посередньої торговлї. Обговорював відтак дорожню і домагав ся привозу арґентиньского мяса.

Пос. Брайтер взяв назад своє внесенє в справі покликаня військового доставника Вецлєра до палати вельмож.

Пос. Ґлєбовіцкий присьвятив посмертну згадку ґр. Толстому.

Пос. др. К. Левицкий, Тересич-Павішич (хорв.) др. Крамарж, др. Ґломбіньский, Василько, Пернерсторфер і Малєр промовляють про ту саму справу.

Пос. Дияманд в запитаню до предсїдника палати порушує справу пересеня проф. Яніка зі Львова до Дембіци і вказує на се, що президент Дембовский в розмові з пос. Колїшером обидив парлямент. (Пос. Мойса зазначує, що наведений вислів сказав він яко посол).

Предсїдник палати обіцяв сю справу відступити мінїстрови-предсїдникови до розслїду, чи слова д-ра Дембовского були висловлені іменем правительства, чи іменем посла.

Пос. Малїк (всенїм.) в запитї до предсїдника зазначує, що закиди піднесені проти послів Аксмана, Ґесмана і Бельоглавка були лише спростовані на основі § 19., домагає ся отже окремої комісиї, а поки се буде переведене, малиб они здержатись від виконаня мандатів.

Предсїдник відповідає, що справа покликаня комісиї малаб бути трактована реґуляміново, а легкодушне, підношенє закидів моглоб кождого посла здержати від виконуваня закидів.

На сїм закінчено засїданє, а слїдуюче назначено на вчера, пятницю, на котрім в справі дорожнї промовляв мінїстер Вайскірхнер. Промову подамо в понедїлок.

Між запитами находять ся: пп. Будзиновского в справі переслїдованя руских огневих сторожий і ґімнастичних в Галичинї; Трильовского в справі шинкарских концесий, Куриловича в справі убийства Коханчика в Жулинї, Днїстряньского в справі переписи населеня, К. Левицкого в справі карного поступованя з нагоди подій на унїверситетї.

На нарадї клюбових предсїдників пояснив бар. Бінерт причину спізненого скликаня держ. ради, домагав ся скорого ухваленя будж. провізориї, продовженя банкового привілею і тимчасового реґуляміну. По Різдві, а можливо ще й перед Різдвом відбуде ся коротка сесия делеґациї в Пештї для ухваленя будж. провізориї, головна сесия делеґациї зібралаб ся в половинї сїчня на 4—6 тижнїв, а рівночасно відбуваласб ся сесия держ. ради. Коло Великодня перервано би на короткий час сесию держ. ради, щоби поодинокі сойми могли докінчити заключені там компроміси. Вимагають скорої полагоди також договор з Сербією, справа італ. видїлу в будж. комісиї, щоби зробити місце буджет. провізориї.

Пос. Адлєр (соц.) дорікає правительству, що непотрібно відрочило держ. раду а тепер за пізно скликало і протестує проти рівночасної сесиї делеґаций і держ. ради. Социялїстам передовсїм залежить на полагодї справи дорожнї і инших социял. полїт. предлог.

Пос. Кіярі висловлює надію, що переговори в Празї доведуть до успішного висліду.

Пос. Удржаль зазначує, що Слав. Єднота застала незмінене положенє, отже не може заявити, яке становище тепер она займе супроти справ порушених мінїстром-предсїдником.

Пос. Кончі домагає ся скорої полагоди італ. видїлу правничого.

Пос. Ґломбіньский жалує, що держ. рада пізно зібрала ся, алеж і сойми потребували часу. Галицкий сойм не ухвалив вправдї виборчої реформи, але справу посунув значно вперед. В проґрамі правительства нема згадки про поправу фінансів краєвих і фінансовий плян.

Пос. Дияманд нарікає, що правительство не дає парляментови часу до полагоди справ.

Бар. Бінерт оправдує становище правительства і просить, щоби хто небудь обдумав в тих обставинах лїпше парляментарне календариюм.

Пос. Пернерсторфер зазначує, що буджет можна було скорше предложити.

Пос. Окуневский заявляє, що становище укр. руск. клюбу буде зависиме від становища правительства супроти домагань руск. народа. Народностне питанє треба полагодити рівночасно в цїлій державі. Клюб не може змінити свого дотеперішнього становища.

Пред. Патай зазначує, що всї годять ся, щоби в пятницю, суботу і второк перевести розправу про дорожню а відтак про буджет, провізорию і пояснив, що не згадав про смерть Толстого, бо доси був звичай присьвячувати посмертну згадку послам і членам пануючих домів. На тім наради закінчено.

Полїтичний огляд.

Заграниця.

В нїмецкім парляментї відбули ся розправи про дорожню поживи а особливо мяса. Держ. секретар Дельбрік і мінїстер господарства Шоралємер пояснювали, що з Австриї привозять 80.000 свиний до Саксонії і Бавариї, але дальші пільги привозу відбилиб ся некористно на годівлї власної худоби. В Австриї також панує дорожня. Найлїпшим способом проти високих цїн є розширенє годівлї товару. Мінїстер зазначив, що в Нїмеччинї занадто привикли до мясної поживи, а привіз арґент. мяса не оплачує ся. Правительство не бачить потреби хватати ся надзвич. способів. На слїд. засїданє відложено розправу над запитом социялїстів про промови цїсаря Вільгельма.

В Анґлії суфражистки виправляли нечувані сцени перед парляментом, а одна з них напала несподївано мінїстра-предсїдника Аскіта і ударила в лице. Ся здичілість женщин викликала загальне обуренє не тілько в Анґлії, але й в цїлім европ. дневникарстві і се зовсїм не причинить ся до рівноправности женщин.

Ірляндский манїфест різко виступає проти льордів і великих власників, котрі довели до такої нужди серед населеня ірляндского. Замітне, що социялїсти уважають нїмецку грозу важнїйшою справою, чим реформу палат льордів.

Вісти з Мексику надходять вельми скупі, так що не можна собі виробити повного образу про розширенє ворохобнї і вигляди революциї. Війско претендента на президентуру Мадера стоїть около 1100 кільометрів від столицї. Президент Дияд має отже час зібрати війска правительственні і побороти ворохобників. Вислїд дальшої боротьби буде зависимий від становища столицї і південних околиць.

В Бразилії, в Рію Жанейро вибухла ворохобня а бразилїйскі кораблї воєнні в пристани прихильні ворохобникам. Ворохобники заявили

відтак, що піддадуть ся правительству. Сенат ухвалив помиловане, а над сею справою радить ще посол. палата, в котрій проти помилованя є значний опір. Підчас розправи посли побили ся пястуками.

Просимо відновити передплату.

Новинки.

— **Календар**. В неділю: руско-кат.: Филипа ап.: римо-кат.: Вірґінії. — В понеділок: руско-кат.: Гурія; римо-кат.: Крисикеря.

— **Соймові запомоги**. Між иншими сойм признав отсі запомоги: Рускому Тов-у педаґ. у Львові на прив. руску жен. учительску семінарию 2.000 К. а на прив. жен. виділову школу 9.000 К, рускому інститутови дівочому в Перемишлі 2.400 К, на польскі і рускі бурси дістав кр. виділ до розпорядимости 28.000 К, а до розділу поміж сокільскі тов-а 10.000 К; дяківскі тов-а всїх трох руских епархій дістали по 200 К; рускі СС. Служебниці в Кристинополи одержали 1.000 К: Тов-о „Руска Бесїда“ у Львові для руского нар. театру 18.500 К, на удержане орхестри 4.000 К, на ґардеробу і декорациї 1.500 К, на кошти інспекциї 500 К (разом 25.000 К), Висшому Інститутови музичному признано 3.500 К.

— **В Римі** відбуло ся оноді перший раз богослуженє в росийско-католицкій церкві св. Лаврентия ai Monti і стала утворена росийско-катол. парохія з коло 200 вірними. В Москві і в Петербурзї утворили ся вже давнїйше такі парохії трета до них прибуває в Римі. Богослуженє в церковно-слав. язиці відправив архієп. Схіро з еписк. Младеновом з Македонії і з оо. Вериґіном і Каралєвским недавно наверненим з православя. Церкву св. Лаврентия відступив Ватикан на богослуженя, які постійно будуть там відбувати ся з проповідями в московскій, італійскій і францускій мові.

— **О церковний патронат**. Право патронату буває по найбільшій части звязане з ґрунтовою більшою посїлостию, з землею і називає ся реальним патронатом, але може бути привязане лише до особи і тоді є патронат особистий. Коли в сїм случаю патрон умре, то з ним і кінчить ся право; але патронат реальний переходить на кождочасного властителя більшої посїлости з виїмком Жида. Але в послїдних часах розпарцельовано дуже багато більших посїлостий а внаслїдок того виринула спірна справа: чи то право патронату переходить і на розпарцельовані ґрунти, чи гасне зовсїм? Справа ся дала привід до цікавого процесу о право патронату в селї Глушкові, городеньского повіта. Річ має ся так:

Церков в Глушкові фундував якийсь ґр. Ронїкер, очивидно з походженя Нїмець, документом датованим в Святинї дня 12. серпня 1775 р., а патронат і сполучені з ним обовязки загіпотековано на маєтности. Маєтність та переходила з рук до рук, а кождочасні властителї більшої посїлости в Глушкові виконували і право презенти при надаваню парохії. Але останні властителї сеї посїлости Льонґін і Калиник Томоруґи розпарцелювали більшу часть ґрунтів між селян, а при них остало ся ще 400 морґів. Позаяк при виділюваню тих ґрунтів і твореню з них нових тїл гіпотечних, не загіпотековано на них обовязків патронату (отже тягарів), то прокуратория скарбу у Львові внесла рекурс до висшого суду краєвого у Львові і той зарядив загіпотековане тягарів патронату на розпарцельованих між селян ґрунтах. В 1908 р. опорожнила ся посада пароха в Глушкові а гр.-кат. консистория в Станїславові завізвала Томоруґів до виконаня права презенти. Против того запротестували властителї розпарцельованих ґрунтів, покликуючись на то, що скоро на їх ґрунтах загіпотековано тягари патронату, то й права сполучені з тим патронатом їм належать ся. Рекурс властителїв розпарцельованих ґрунтів відкинуло однак намісництво у Львові а відтак і мінїстерство просьвіти. Властителї розпарцельованих ґрунтів: Іван Сандуляк і тов. внесли против того ореченя жалобу до адмінїстрацийного трибуналу у Віднї, де дня 12. с. м. відбула ся розправа. Заступник селян з Глушкова др. Ціпсер старав ся виказати жаданя селян що до права презенти. Після церковного права і австрийских законів патронат, на случай, коли є кількох властителїв ґрунту, прислугує всїм співвластителям, отже коли обовязки патронату заінтабульовано на їх ґрунтах, то й їм прислугує право презенти спільно з ин. Томоруґами. Трибунал по довшій нарадї орік, що дотичні можуть допоминати ся права презенти в дорозї процесу перед звичайним судом.

— **„Народне Слово“** часопись призначена для початкуючих альфабетів, замість подавати здорову науку і просьвічувати своїх нечисленних читачів, садить ся на ріжні недотепні сензациї a la Wieki i Gońce. Нї сїло, нї пало „Нар. сл.“ взяло ся боронити „Молоду Україну“, про яку ми оноді згадали, що за 12 лїт свого єтвованя 4 роки виходила, а 8 нї. До сеї, впрочім нефортунної, оборони доробило „Нар. сл.“ вступ з уличною лайкою на нас, і як розлючений дїтвак показує язик, так „Нар. сл.“ наївно заповідає, що „Руслан“ перестає виходити. 14 лїт виходить наш дневник і при кінци кождого року москвофільскі часописи висказують на нашу адресу сеїх pium desiderium. Ми, Богу дякувати, пережили кацапскі бажаня, то перетриваємо і дїточе показуванє язика з „Нар. слова“ а в полєміку з єго иншими простаковатими лайками вдавати ся не будемо, бо шкода часу і паперу.

— **Зима**. З Поділя доносять, що подекуди упали снїги на кілька метрів глубокі. З причини заметїли здержано рух поїздів також на шляхах коломийскої зелїзниці льокальної, між Коломиєю а Стефанівкою, між Чортковом а Залїщиками, між Підвисоким а Тернополем, а дальше між Львовом а Яворовом і на деяких инших шляхах зелїзниці. Перерва в руху поїздів не потриває довго, бо нинї небо прояснило ся, а снїг перестав падати, а хоч в ночи було 7 степенїв морозу, то в полудне було вже + 2° Ц і снїг топить ся.

— **Кава подорожіє**. Наслїдком незародженя кави в Гембос зібрала ся оноді віденьскі властителї торговель кавою і ухвали піднести цїну кави о 40 сот. на 1 кільоґрамі.

— **Виїхав без поданя адреси**. Портуґальский король Емануїл передплачував францускую часопись „Figaro“. Коли революция приневолила єго покинути край, тоді і „Figaro“ звернула портуґальска почта з такою дописскою: „Parti ausente“, що значить: „Виїхав без поданя адреси“.

Небогато слів, але богато їди.

— **Занепад доброго тону**. Один цариский дневник нарікає на занепад доброго тону у шкільної молодежи. Але ми можемо додати, що се не тілько у Франциї; се видно і деинде. Як в инших напрямах, так і тут видно поступ нашого часу...

— **Др. Кук і Піри погодили ся**. Всїм ще певно є живо в памяти борба, яку они вели з собою довший час, котрий з них доїхав до північного бігуна, бо Кук впевняв, що він доїхав перед Пірим, а Піри (Peary) знов впевняв, що тілько він був при бігунї, а Кук обманює тілько публичну опінїю, бо не був зовсїм при північнім бігунї. Отжеж тепер доказує один нїмецкий учений, що нї один з них не був при північнім бігунї, бо один тілько чванить ся, а другий взяв якусь землю, що лежить далеко на півночи, за сам північний бігун. Супротив таких рішучих тверджень нїмецкого ученого, оба подорожні погодили ся, а на знак згоди подали собі руку, та приобіцяли, що тепер уже оба вирушають до північного бігуна..

Поживемо, то побачимо, чи і з тої муки буде хлїб?

— **Переписка Редакциї**. Вп. Н. Н. Допись в справі Тов. катех. нинї надіслану подамо в понеділок, бо нинїшне число вже було заповнене. Спасибі!

Оповістки.

— **У Львівскім „Соколї“** при ул. Рускій ч. 20 відбуде ся завтра довірочна нарада відпоручників сокільских філїй з львівского округа, а вечером о 7. год. руханково-звуковий вечер, в якім возьме участь цїлий хор „Бандуриста“.

— **Надзвичайні заг. збори »Сокола Батька«** відбудуть ся в суботу дня 3. грудня 1910. р. о год. 7. вечір в сали Тов-а ул. Руска ч. 20. Порядок: 1) Доповняючий вибір: II го містоголови і членів Старшини: одного на три роки, одного на два роки, двох на один рік. 2) Зміна устава Тов-а. 3) Внески і запити. — Ізза ваги справ поставлених в порядку нарад просимо Другів явитись численно і точно. Гаразд! За Старшину: *Ів. Боберский*, голова. *Мир. Федусевич*, справник.

Звіт

з діяльности Виділу „Львівского Бояна“

за адмінїстрацийний рік 1909/10.

Члени дїйсні.

(Конець).

Дембіцкий Остап
Дїдух Михайло
Добряньска Олена
Доманикова Володимира
Доманик Йосиф
Дрималик Йосиф
Дудар Вінкентій
Жмур Юрко
Захарчук Антін
Іванчук Іван
Іскревичівна Станїслава
Калитовска Меля
Кмицикевичівна Мария
Костек Мирослав
Козак Володимир
Каленова Мария
Коник Василь
Др. Копач Іван
Кордуба Володимир
Коренівна Анастазия
Др. Коссак Лев
Котович Володимир
Кравців Михайло
Краснопера Стефан
Крвавичівна Зофія
Крупка Станїслав
Кузьмичева Стефанїя
Кузьмович Ярослав
Лев Володимир
Лев Мария
Левицкий Юрій
Левицкий Остап
Левицка Зофія
Левицка Щасна
Лежогубска Стефанїя
Лопатиньска Неонїля
Лопатиньска Юлїя
Литвиновичівна Ольга
Малишевска Анна
Матїївна Зофія
Микитей Гриць
Насальска Олена
Насальска Ольга
Недїлка Володимир
Огоновский Ілярій
Окпива Мария
Окенчук Василь
Паньківна Мария
Паньківский Кость
Парахоняківна Олександра
Паславский Альфред
Пачовский Ярослав
Пачовска Олександра
Перфецкий Евген
Петрушевич Лев
Пшенюрский Нестор
Радловский Ярослав
Реваковичівна Мария
Рожанковска Іриня
Рибачок Михайло
Рудавский Мирон
Др. Рудницкий Стефан
Др. Савчак Юлїян
Савчакова Геля
Савчук Олександер
Сїмянович Ярослав
Сїнґалевич Николай
Слєзак Іван
Старосольска Дарія
Стефанівска Стефанїя
Др. Студиньский Кирило
Студиньска Леонтина
Тисовский Олександер
Федусевич Мирон
Федусевич Роман
Форостина Евген
Чайківский Адам
Чайківский Антін
Чапельска Ольга
Черкавский Олекса
Чума Василь
Чумак Евген
Шепарович Іван
Шеховичівна Ася
Шехович Богдан
Яворска Анна
Яримович Іван

Було членів . . .	119
Вступило в р. 1909/10. . .	35
Разом	154

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

ГІСТЬ.

Оповіданє **ґр. Льва Толстоя.**

(Конець).

Жінка пішла, а Марко вернув у хату, зїв борщ, спрятав посудину та забрав ся знов до роботи. Шиє, пукає та вигладжує смолою, але скоро тїнь яка пересуне ся попри вікно, визирає борзо, хто се іде. Переходили так знакомі і незнакомі, але Марко поглядав на них байдужно.

Аж отсе побачив стару згорблену бабу, що також перед єго вікном пристала. Несе кошик з яблоками — не багато їх лишило ся, — видко, що торг пішов їй добре; закинула на плечі мішок з тріскамн, що їх коло якоїсь майстерки назбирала та несе до дому. Видко, що мішок її давить, і хоче перекинути єго на друге рамя, тож скидає єго на землю, кошик з яблоками ставить на камінь, а відтак лучше стрясає тріски в мішку. Аж тут підкрадає ся до коша, Бог зна звідки, хлопчина в подертій шапцї, ловить одно яблоко та хоче з ним втїкати, але стара

се зглядїла, біжить за ним і придержує єго за рамя. Малий кидає ся, та хоче вирвати ся, але она ловить єго обома руками, здирає з него шапку та бере єго за гичку. Хлопчина верещить, стара лає а Маркови стає ледво часу на те, щоби вбити шило в стіл та біжить що сили до дверий, спотикнув ся на сходах, так що очки спали єму з носа. Коли випав на улицю, стара все ще тримає хлопця за волося, потрясає ним та лає і силує ся вести єго на поліцию; але малий боронить ся, пручає ся та кличе безупинно:

— Я не брав нічого, за що мене бєте? Пустїть мене!

На се надійшов Марко, щоби їх розлучити, взяв хлопця за руку і сказав до старої: — Пустїть єго дядино, — даруйте єму в Імя Ісуса Христа.

„Я єму так дарую, що він мене цїле житє попамятає. На поліцию заведу злодія“.

Але Марко не поступав ся, та все просив: — Но, но! Пустїть єго, дядино, він вже сего більше не вчинить. Пустїть єго в імя Ісуса Христа.

Стара пустила хлопця, котрий хотїв втїчи, але Марко єго придержав. — Стій! — кликнув, перепроси перше дядину! І стережи ся більше чинити таке; я сам бачив, як ти брав яблоко.

Хлопчина заплакав та став перепрашати.— Но, вже добре, добре! — казав Марко — можеш собі взяти ще одно яблоко. Я заплачу дядино— сказав до старої, взяв яблоко з коша та подав хлопцеви.

„По що се розпускати ще такого голодранця — бурмотїла перекупка. — Єго би так обдарувати, щоби почув хоч через тиждень“.

Дайте єму спокій, дядино — сказав Марко — після людского суду ваша правда, але не після Божого. Коли єму за яблоко належить ся кара, то щож нам належало би ся за всї наші гріхи?

Стара вмовкла, а Марко розповів їй тую приповідку, як то господар дарував весь довг державцеви, а сей, коли вернув до дому, став дусити свого довжника. Марко оповідав, а перекупка і хлопець слухали. — Бог нам велить прощати — казав Марко — инакше і нам не буде прощеня. Всїм маємо прощати, а передовсїм невідущим.

Стара покивала головою і зітхнула. »Так! так — сказала — але тодї хлопцї стали би ще більше зухвальні«.

— Но, то ми старші повинні їх навчити — відповів Марко.

„Ваша правда — відозвала ся на се стара — і в мене було семеро дїточок, але лишила ся менї тілько одна дочка.

І стала розказувати, як і де жиє, що мешкає при донцї та кілько має унуків.

— Немічна я вже стала — правила дальше, — але працювати не перестаю. Роблю се для внуків. Добрі дїтиска, т к і линуть до мене. Аксюта, бачите, не хоче іти до нікого, коли сидить у мене на руках. „Бабуня“, каже, кохані бабуня, добрі бабуня“.

Старій цїлком серце змякло при сїм оповіданю. — Но, про се я знаю, як то дїти вміють чоловіка собі приєднати — додала та, звертаючись до хлопця, сказала: Най там Господь з тобою буде — і більше вже на него не сердила ся.

Відтак хотїла взяти знов на плечі мішок з трісками, але хлопчина поскочив і закликав: Погодїть, тїтко, я також туди іду, то вам понесу мішок.

Стара покивала головою, пристала на се і пішла разом з хлопцем. Навіть не хотїла взяти від Марка гроші за яблока. А той постояв хвилю і бачив, як обійко мирно пішли та розказували про щось собі взаїмно.

Марко вернув до свого варстату, знайшов на сходах очки, що зовсїм не потовкли ся, взяв шило і знов забрав ся до роботи. Робив ще хвилю, бо стало вже темнїти і старий часто-густо хибив вже дратвою. Попри вікно перейшов ліхтарник. — Треба засьвітити сьвітло — подумав Марко — приладив лямпу, засьвітив і забрав ся знов до роботи. Вже оден чобіт готовий, обертає його на всї боки, оглядає і бачить, що все в порядку. Зібрав отже своє ремесло, поскладав кавалки шкіри, викинув окравки, поставив лямпу на столї і розгорнув Евангелию. Хотїв її відчинити в тім місци, де вчера станув і заложив кавалочком сапіяну, але книжка розгорнула ся сама в иншім місци. А коли вже була розтворена, Марко пригадав себі вчерашний сон і зараз потім видало ся єму, що хтось стоїть за ним. Оглядає ся — і отсе люди якісь стоять у темному кутї, але він не годен їх розпізнати, що се за одні. А голос якийсь шепче єму в ухо:

— Марку, гей! Марку! не спізнав ти мене?

— Кого ж я мав розпізнавати? — спитав Марко.

— Ах, мене! — казав голос. — Се я!

І з темного кута висунув ся Степанович, всьміхнув ся та розплинув ся мов мрака у воздусї.

— І я се є — відозвав ся знов голос.

А з темного кута виступила жінка з дитиною, всьміхнула ся і розплинула ся мов мрака у воздусї.

— І я се є — шепнув знов голос — і з явили ся перекупка і хлопець з яблоком, всьміхнули ся та зникли так само.

А Маркови благо стало на серцї. Перехрестив ся, поклав очки і став читати Евангелию, там, де вона відчинила ся, з гори на сторонї:

„Бо отсе я був голодний, а ви мене накормили, я був жаждущий, а ви мене напоїли, я був сторонний, а ви мене в дім приняли...

А на тій сторонї читав: „Щонебудь чинили ви найменшому з братів моїх, менї ви учинили“.

А Марко зрозумів, що се не був сон, що Спаситель справдї того дня був у нього гостем і що він його зле не приняв.

Телєграми

з дня 26. листопада.

Сараєво. На вчерашнім засїданю босаньского сойму відчитано просьбу пос. Ковачевича о відпустку. Підчас читаня відозвали ся голоси: „Не дати відпустки!“ Потім дїйсно не удїлено відпустки. Пос. Якимович зазначив, що на засїданю буває мало послів, хоч сойму всї домагали ся. Предсїдник провірив, що нема комплету, а по перерві начислив 47 послів. Перериваня: „Вірилїстів не числить ся!“

Париж. З Ріо де Жанейра доносять, що зворохоблені воєнні кораблї не діждавши ся помилуваня, виплили з пристанї в незнанім на прямі.

Ріо де Жанейро. Палата послів ухвалила помилувати зворохоблену маринарку 114 голосами проти 23. Потім один з послів поплив до корабля „Сао Павльо“ і довів до покінченя переговорів.

Новий Йорк. Посол Зєдинених Держав в Мексику доносить, що в моксиканьскій републицї привернено вже супокій.

По причинї виїзду можна дешево купити у сьвященика зовсїм нове пянїно. Відомість в адміністрациї „Руслана“.

П. А. Шіган

Мій новий сотрудник

Переклав Вол. Держирука.

Вийде протягом місяця жовтня с. р. як відбитка з фейлєтонів нашої часописи. Обійме она понад 25 аркушів друку. Ся знаменита повість повинна находити ся в кождій рускій хатї. **Передплату в цїнї 2 К 50 сот. з пересилкою 3 кор. приймає просягом місяця жовтня наша редакция.** Від дня 1. падолиста нов. стиля цїна книжки буде виносити 4 корони.

Антін Хойнацкий

книгар, **Львів, Садовницка ч. 79**, принимає замовленя на всї книжки і висилає відворотною почтою за післяплатою.

Має на складї:

Богдан Лепкий: **Листки падуть.** Поезиї. Цїна в оправі 2 К.

Стрічки. Поезиї. Цїна в оправі 2 К.

Нова збірка. Оповіданє. Пачкар, Сон, Жердва, Ту продають трупа, Босий, Ще крок, ще тва. Цїна в оправі 1 К 50 с.

Оповіданя. (Цьвіт щастя, „Закутник“, Стріча Починок). Цїна в оправі 2 К.

Щаслива година. Оповіданя. (Щаслива година, Звичайна історія, Месть, Глум, Барометер, В лїсї, На Сокільскім, В корчмі). Цїна в оправі 2 Корони. (6—10)

Ол. Барвіньский. Історичний огляд засновин Народного Дому у Львові (наосновi жерел). — Цїна 80 сотиків.

Ол. Барвіньский, З останних деєятилїть XIX віку. — Цїна 40 сот.

W sprawie uniwersytetu lwowskiego listk Edw. Gintewosza, szefa sencyjnego ministerstwa wyznań i ośw. do Alexandra Barwińskiego — Цїна 10 сот.

Гомерова Одиссея, переклад Нїщиньского Байди) Ч. І і ІІ. — Цїна 4 К 40 с.

Метаморфози Овідия, переклад Сердешного. — Цїна 1 К.

Григорій С. Сковорода. — Цїна 30 с.

Кониський, Непримирена. — 40 с.

Куліш, Дон Жуан Байрона. — 40 с.

Антін Головатий, Уманця. — 30 с.

Шевченко, Наймичка, повість. — 60 с.

„ Княгиня „ 30.

Проф. Ратміров. повість Мордовця. — 40 с

Оржешко, Великий, новеля. — 50 с

Иов, переспів П. Ратая. — 1 К.

Можна дістати через адміністрацию „Руслана“ або в книгарнї Н. Товариства ім. Шевченка.

„ДОСТАВА“

у Львові, ул. Руска ч. 20

в Станїславові, ул. Смольки 1

спровадила нові материї на ризи і хоругви, — металеві вироби (чаші, ліхтарі і крести) і різьби (кивоти, процесиональні вівтарцї).

Поручає **випробованих різбарів** для іконостасів і престолів та **малярів** для церков.

Золоченє чаш і направу риз просить ся висилати просто до Львова.

Платить за вкладкові гроші 6%!

Розклад зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5·50	8·55	1·30	5·[illegible]	10·05
Кракова	7·27	10·10	1·15 Б	8·40	2·30
Тарнова	—	—	1·05	—	—
Підволочиск	7.20	12·00	2·15	5·40	10·30
Черновець	8·05	—	2·05	[illegible]	9·30
Черновець	—	—	—	6·3[illegible]	12.20
Станиславова	5·45	—	—	—	—
Коломиї	—	10.21	—	—	—
Ходорова	5·15 Г				
Стрия	7·28	11·45	4·25	7·41	11·02
Стрия				10·19Д	
Самбора	8·00	9·58	2·00		9·00
Рави рускої	7·32	12·00	—	8·00	—
Яворова	8·15	—	5·0[illegible]	—	—
Брухович	7·32	1·05 Л	1·53 З	8·00	9·25 З
Брухович	7·49 К	1·20	4·10 З	3·26К	—
Підгаєць	—	11·15	—	—	
Винник		—			12·10
Янова	8·15	1·10 К	5·00	9·26 К	10·07К
Любіня	8·00	9·38	2·00	9·00	11·40Р
На Підзамче з:					
Підволочиск	7·01	11·40	2·00	5·17	10·13
Бродів	7·01	—	2·00	5·17	10·12
Підгаєць	—	10·54	—	9·44	—
Винник	7·26	—	—	6·29	11,55А
На Личаків з:					
Підгаєць	—	10·33	—	9·28	—
Винник	7·10		—	6·13	11·39А

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд	вечер	в ночи
Кракова	[illegible]·5	8·25	3·15	6·55	11.15
Кракова	6·04	8.40	3·55	7·45	12·40
Кракова	—	—	2·45	6·04	—
Мшани	—	—	3·30	5·41	—
Підволочиск	6·20	10·40	2·16	8·10	11.10
Черновець	6·10	9·35	—	—	10·35
Черновець	—	9·10	2·23	—	2·56
Станиславова	—	—	2·52	—	—
Коломиї	—	—	—	5·59	—
Ходорова	—	—	—	8·23 В	—
Стрия	7·30	10·15	1·45	6·50	11·25
Самбора	6·00	9·05	3·40	—	10·40
Гави рускої	7·34		2·30	7·10	11·35 З
Яворова	8·20		—	6·30	—
Брухович	6·13	10·05Д	2·35 З	8·38 З	11·35 З
Брухович	7·34	12·25 З	4·24 З	7·10	
Підгаєць	5·58			6·16	
Янова	8·20	10·20К	1·35 Н	3·35	6·39 К
Любіня	6·00	9·05	2·15 Р	3·40	10·40
З Підзамча о:					
Підволочиск	6·35	11·00	2·31	8·33	11·32
Бродів	6·35	11·00	2·31	8·33	—
Підгаєць	6·12		—	6·30	—
Винник			1·30		11·35А
З Личакова до:					
Підгаєць	6·31			6·50	
Винник			1·49		10·54

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим другом. — *) Лише в неділї.

А = лише в середи і суботи. — Б = від 1/6 до 30/9 щоденно; В = в день перед кождою неділею і сьвятами обох обрядів. — Г = в день по кождій неділї і сьвятї обох обрядів. — Д = від 19/6. до 11/9. в неділї і рим.-кат. сьвята. — З = від 1/6. до 30/9. щоденно. — К = від 1/5. до 30/9. щоденно. — Л = від 1/6 до 31/[illegible] щоденно — Н = від 1/5. до 11/9. в неділї і рим. кат сьвята. — Р = від 15/5. до 11/9. в неділї і рим. кат сьвята.

Видає і відповідає за редакцию Семен Ґорук.

З друкарнї В. А. Шийковського.